

Žalm 71:5-9

Ty jsi přece má naděje, Panovníku Hospodine, v tebe už od mládí doufám. Na tebe jsem odkázán už ze života matky, oddělil sis mě v matčině nitru, chvalozpěv můj o tobě bude znít stále. Za zážrak mě mnozí měli, tys byl moje mocné útočiště. Z mých úst plně zní tvá chvála, den co den tě oslavuji. Nezamítej mě v čas stáří, neopouštěj mě, když pozbývám sil.

Izajáš 6:1-8

Toho roku, kdy zemřel král Uzijáš, spatřil jsem Panovníka. Seděl na vysokém a vznosném trůnu a lem jeho roucha naplňoval chrám. Nad ním stáli serafové: každý z nich měl po šesti křídlech, dvěma si zastíral tvář, dvěma si zakrýval nohy a dvěma se nadnášel. Volali jeden k druhému: „Svatý, svatý, svatý je Hospodin zástupů, celá země je plná jeho slávy.“ Od hlasu volajícího se pohnuly podvaly prahů a dům se naplnil dýmem. I řekl jsem: „Běda mi, jsem ztracen. Jsem člověk nečistých rtů a mezi lidem nečistých rtů bydlím, a spatřil jsem na vlastní oči Krále, Hospodina zástupů.“ Tu ke mně přiletěl jeden ze serafů. V ruce měl žhavý uhlík, který vzal kleštěmi z oltáře, dotkl se mých úst a řekl: „Hle, toto se dotklo tvých rtů, tvá vina je odňata a tvůj hřích je usmířen.“ Vtom jsem uslyšel hlas Panovníka: „Koho pošlu a kdo nám půjde?“ I řekl jsem: „Hle, zde jsem, pošli mne!“

Matouš 26:36-46

Tu s nimi Ježíš přišel na místo zvané Getsemane a řekl učedníkům: „Počkejte zatím zde, já půjdu dál, abych se modlil.“ Vzal s sebou Petra a oba syny Zebedeovy; tu na něho padl zármutek a úzkost. Tehdy jim řekl: „Má duše je smutná až k smrti. Zůstaňte zde a bděte se mnou!“ Poodešel od nich, padl tváří k zemi a modlil se: „Otče můj, je-li možné, ať mne mine tento kalich; avšak ne jak já chci, ale jak ty chceš.“ Potom přišel k učedníkům a zastihl je ve spánku. Řekl Petrovi: „To jste nemohli jedinou hodinu bdít se mnou? Bděte a modlete se, abyste neupadli do pokušení. Duch je odhodlán, ale tělo slabé.“ Odešel podruhé a modlil se: „Otče můj, není-li možné, aby mne ten kalich minul, a musím-li jej pít, staň se tvá vůle.“ A když se vrátil, zastihl je opět spící; nemohli oči udržet. Nechal je, zase odešel a potřetí se modlil stejnými slovy. Potom přišel k učedníkům a řekl jim: „Ještě spíte a odpočíváte? Hle, přiblížila se hodina, a Syn člověka je vydáván do rukou hříšníků. Vstaňte, pojďme! Hle, přiblížil se ten, který mě zrazuje.“

Já

Před necelými čtyřmi lety jsme se spolu učili takovou sérii dovedností podporující náš běžný život. Říkám jsem tomu „Modlitba přítomného okamžiku“. S malými obměnami ji najdete u křesťanských či nekřesťanských směrů stejně jako u všelijakých nenáboženských systémů. To umění přítomného okamžiku nás učí zvládnout obyčejný den, jeho krizové momenty a unést jeho starosti v celku. A já se u některých stránek této série zastavím v kázáních, která tu budu mít do prázdnin.

Ta první dovedností je zastavení a sebeuvědomění. Když jsme se v úterý loučili s mamou Roušarovou, jak se jí hezky říkalo v Moravské Třebové, četli jsme to v Davidově Žalmu 71, z něhož bylo první čtení. Kolem Davida byli nepřátelé, zevnitř jej doháněl jeho věk a všechna omezení, která k věku patří. Nebál se a před Bohem mluvil o sobě: „Ty jsi přece má naděje, Panovníku Hospodine, v tebe už od mládí doufám. Nezamítej mě v čas stáří, neopouštěj mě, když pozbývám sil.“ (71:5 a 9) Mluvil o Bohu, ale vyjadřoval se velice osobně, protože šlo o něho samého.

Kdo se naučí vnímat sebe sama a říkat „já“, ten najde Boha, který se mnoha způsoby projevuje velice osobně. A nemyslím tím to lidské vykřikování: „Kdo je nejmocnějším králem - já, já, já... Kdo na světě Bůh je málem - já, já, já.“ (Jiří Holý ve Zlatovlásce, 1973) To ani Bůh nedělá, ač by měl všechna práva tvrdit ještě větší věci. Pán Bůh se o sobě vyjadřuje tak výrazně osobně, říká „Já“ vždy v souvislosti s nějakou odpovědností a prací. Pro příklad: Když už byla řeč o tom stáří, tak poslechněte Hospodinova slova zase ze žalmu: „Já sám až do vašeho stáří, až do šedin vás budu nosit. Já jsem vás učinil a já vás ponesu, budu vás nosit a zachráním.“ (Izajáš 46:4)

A nenajde jen sebe a Boha, ale také idi kolem. I v těch, kteří jsou proti němu, dokonce v nepřátelích dovede vidět člověka. Vidí to, co dříve neviděl. Ano, je to trochu rozdíl: Sám jsem často slý-

chal: Nemysli na sebe. A teď tvrdím: Když budeš myslet na sebe, budeš s Bohem a zvládneš myslet i na ty druhé...

Ozývejme se před Bohem a dělejme to velice osobně. Stačí si najít místo a pokleknout nebo třeba rozpřáhnout ruce a zavolat: „Jsem tady!“ Pokud mohu poradit, modlete se o samotě nahlas. Najděte si místo, kde budete sami a ozvěte se nebesům, mluvíte o sobě a říkejte, jak se cítíte. Někdo se modlí nahlas za volantem. Jiný nad kolíbkou. Třetí řve uvnitř. Provedme to, co provádí čtyřleté dítě. Přijelo se sourozenci a rodiči z města na statek. A když stojí u dveří vemjinku, kde žije dědeček, tlučte na dveře s voláním: „Tady Já!“ Dědeček to dítě přece zná už podle hlasu.

Myslím na totéž, co jiní říkají v pojmech ztišení, usebrání, soustředění, jen si myslím, že na skutečné ticho přijde čas o chvíli později. Pochopte, jen se pokouším opatrně doprovázet, netvrdím o jiných způsobech, že jsou špatné... Já jenom čtu lidské příběhy vedle těch z evangelia.

Dokonce si myslím, že náš Pán - a to je ten druhý text, který jsme četli z evangelia - si dovolil volat podobně. Bereme tu jeho modlitbu v zahradě Getsemane hodně vážně a někdy nám uniká, že Ježíš v ní byl velice osobní, dovolil si nabídnout svůj vlastní názor a určitý způsob, který se nám zachoval - určitě ne náhodně!

- a) Vytvářel tábory, jako kdysi Jákob, když se blížil k setkání se svým Bohem a bratrem Ezauem. Hlavní skupina učedníků zůstala kdesi, protože se Pán potřebuje osobně modlit. „Počkejte zatím zde, já půjdu dál, abych se modlil.“ (26:36) Pak vytvořil vrcholovou skupinu: „Vzal s sebou Petra a oba syny Zebedeovy a dal jim úkol „Zůstaňte zde a bděte se mnou!“ (26:37 a 38b) A pak zůstal sám: „Tu na něho padl zármutek a úzkost. Tehdy jim řekl: Má duše je smutná až k smrti.“ (26:37b a 38) a v tu chvíli šlo jen o něho: „Poodešel od nich, padl tváří k zemi a modlil se...“ (26:39)
- b) Učedníci spali tak, že věděli, jak se modlí. Však nám to zaznamenali. Bděli, ale ne tak, aby dokázali nést Ježíšovu tíhu bolesti, Jeho „Já!“ Jen to si pro nás zapamatovali a tradovali, že Ježíš měl svou verzi celé spásy: „Otče můj, je-li možné, ať mne mine tento kalich; avšak ne jak já chci, ale jak ty chceš.“ (26:39) Celý život a celé dílo záchrany tohoto světa se mu shrnulo do toho základního: „Já a Ty!“

Celá modlitba přítomného okamžiku začíná touhle expozicí. Tímhle okamžikem, ve kterém nejde o nic víc, než: „Já a Ty“ a hodně se to podobá procesu, který probíhá v klasické černobílé fotografii. Něco nafotíte, naexponujete, světlo se dotkne citlivé vrstvy a vy nevíte, jak to vypadá. Držíte jen tu filmovou kazetu a věříte. Zatímco čip moderních fotoaparátů si informaci rychle zpracuje a ukáže vám na displeji, co jste vyfotili, starý způsob filmů namotaných na špulce a nebo vložených v kazetě vás učí věřit, že snad něco na tom filmu bude a vy to musíte vyvolat. A to jsou ty další kroky modlitby přítomného okamžiku. Budeme se učit **kontemplaci a meditaci**.

Kontemplace nás zavede do chrámu, do templu, do Boží přítomnosti. Poznáváme svou bídu, cítíme svou nevhodnost. Ale Bůh s námi konspiruje, sdílí svého Ducha. Kon-spiro v nejlepším slova smyslu. A tady je někde místo pro to ticho. Ale to už stačí říci jen náznakem, věnujme se tomu jiný. A vše totiž vrcholí **akcí**, tedy nějakým činem, přímluvou. A tady je místo pro rozhovor a nebo skutečnou námahu.

Ježíšova námaha znamenala zatčení a smrt. Akcí pro nás. Izajášova akce znamenala odpověď opět zahrnující ono „Já!“ Ptá-li se Bůh: „Koho pošlu a kdo nám půjde?“ Izajáš odpovídá: „Hle, zde jsem, pošli mne!“ Všimněte si, on neví ani tolik, co Kristus Pán v zahradě, když s porozuměním celé problematice nabízí Pánu Bohu jinou verzi závěru svého života. Izajáš odpověděl naslepo. Neptal se: „A o co jako půjde?!“ Ne vzal to okamžitě.

Modlitby přítomných okamžiků nás vedou k přijetí Boží vůle, které se vydáváme na pospas nevěda, co všechno to bude. Jen jedno víme. Nikdy nebudeme sami. A nikdy se Bohu ani lidem neztratíme. Tak to je modlitba přítomného okamžiku a její začátek: „Tady Já!“